

„BODEMVONDSTEN UIT HET ZUIDERZEEGEBIED”.

Onder bovenstaande titel wordt van 15 juli t/m 31 oktober 1957 een expositie gehouden in het onlangs gerestaureerde zuidelijke dwarspand van het museum. Deze tentoonstelling is ontworpen en ingericht vanwege de Archaeologische Dienst voor het Zuiderzeegebied, gevestigd in het museum te Schokland. De bedoeling ervan is de leek in een tiental taferelen te laten zien hoe dit gebied zich geologisch ontwikkelde en wat de rol is welke de mens hier heeft gespeeld.

De oudste getuigen van het wisselende aangezicht der aarde zijn de zwerfstenen, door het landijs van Scandinavië hierheen gevoerd.

Beenderen van mammoet, bison en reuzenhert geven ons een beeld van het leven in de eerste dagen van bewoonbaarheid in deze gebieden. (Er blijft natuurlijk nog de mogelijkheid dat er leven, bewoning en cultuur geweest is tussen de verschillende ijstijden in en daarvóór. Daarvan is echter niets bekend, hoewel in andere streken der aarde materiaal uit deze vóór-voorhistorische perioden wordt gevonden en bestudeerd).

De eerste mensen die hier enige sporen achter laten zijn de rendierjagers (10.000 v. Chr.); daarna komen de mensen van het neolithicum (2.000 v. Chr.) en de bronstijd (1.500 v. Chr.). Over deze beide laatste perioden is wel wat meer bekend dan van de rendierjagers.

De Romeinse en Fries/Bataafse periode van 0-300 levert ook niet veel vondsten op. Wat ons sterk verwonderd heeft is de mededeling dat van 300—800 „het klimaat de bewoning (van deze gebieden) geheel onmogelijk maakte”. Men vraagt zich af: 1°. is er dan niets uit die periode gevonden en 2°. wat voor klimaat was dat dan wel? Het komt ons vreemd voor, dat een klimaat gedurende slechts 500 jaar zo maar verandert en wel zodanig dat „bewoning daardoor onmogelijk wordt”. Enige toelichting ware hier dus wel gewenst.

In de periode 800—1200 ontstaan de dorpen in dit gebied (vaartwerk; dijken). In de middeleeuwen is er veehouderij.

Daarna overstromen stormvloedden de dorpen. Eilanden ontstaan, worden kleiner. Schokland moet in 1859 ontruimd worden.

Het belang van de scheepvaart neemt toe van 1100—1900. Scheepswrakken uit deze tijd worden nu uitgegraven en onderzocht. De inventaris van vele schepen geeft ons een aardig beeld van het leven aan boord in vorige eeuwen. Hier heeft het water iets vastgehouden en voor ons bewaard dat anders zeker verspreid zou zijn en vernietigd. Zo heeft ook een scheepsramp zijn positieve kant, althans voor de mensen van vandaag! Alles bijeen een zeer leerrijke expositie, door goed en merendeels authentiek materiaal gesteund.

K. Boonenburg.